

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ECdo/40/2015
Identifikačné číslo spisu:	2613203853
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2613203853.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej COFIDIS, a.s., so sídlom v Bratislave, Suché myto č. 1, IČO: 36 816 337, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Antovszká, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Bárdošova č. 2/A, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Alžbeta Fuchsová, IČO: 36 866 881, proti povinnej R., bývajúcej v Q., o vymoženie 1 450,29 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 3 Er 257/2013, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 25. júla 2014 sp. zn. 21 CoE 241/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

P povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Oprávnená podala súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 1 450,29 € s príslušenstvom, pričom právo na vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom zo 6. augusta 2012 sp. zn. NRS 191/2012 Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Najvyššom rozhodcovskom súde, a.s. Súdna exekútorka následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadala Okresný súd Senica o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Senica uznesením z 28. augusta 2013 č. k. 3 Er 257/2013-15 zamietol žiadosť súdnej exekútorke o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Vychádzal z toho, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou (§ 52 Občianskeho zákonníka). Súčasťou úverovej zmluvy bola aj rozhodcovská doložka, ktorá mala v danom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul ale práve táto znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak by v konaní vystupoval na strane žalovaného. Už túto skutočnosť považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku v neprospech spotrebiteľa. Zvýraznil, že dôsledkom tohto ustanovenia o rozhodcovskej doložke je, že spotrebiteľovi je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie

exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia po materiálnej aj formálnej stránke. Ak rozhodnutie vydal nepríslušný orgán, ide o právny akt nulitný, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať, nakoľko nejde o akt štátnej správy, resp. verejnej moci. Vzhľadom na to, aplikujúc § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trnave uznesením z 25. júla 2014 sp. zn. 21 CoE 241/2013 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne a je potrebné ho potvrdiť (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Ďalej uviedol, že zmluva o revolvingovom úvere uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Uvedená zmluva obsahuje rozhodcovskú doložku, ktorá splyva s ostatnými zmluvnými podmienkami v zmluve. Rozhodcovská zmluva nebola osobitne dojednaná ale vyplýva zo štandardného textu tzv. formulárovej zmluvy, teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, bez vysvetlenia spotrebiteľovi podstatných rozdielov medzi konaním pred štátnym súdom a rozhodcovským súdom. Je potom dôvodné predpokladať, že spotrebiteľ ako slabšia strana v spore si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces neuvedomuje. Predmetná rozhodcovská doložka, ktorá má založiť legitimitu pre exekučný titul znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Rozhodcovskú doložku, tak ako neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval za neplatnú. Ďalej uviedol, že na základe uvedeného je potom povinnosťou súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu zamietnuť.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, lebo v danom prípade založil rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.)

a konanie zaťažil tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Rozhodnutie odvolacieho súdu pokladá za arbitrárne. Oprávnená si dohodla s povinnou znenie rozhodcovskej doložky v súlade s ustanovením § 53 Občianskeho zákonníka. Nebola tým spôsobená žiadna nerovnováha medzi právami a povinnosťami dodávateľa a spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka navyše neobsahovala ani konkrétne mená rozhodcov. Podotkla, že povinní nijakým spôsobom nerozporovali nárok uplatnený oprávnenou a nerozporovali ani právomoc rozhodcovského súdu. Povinní mali možnosť sa voči vydanému rozhodcovskému rozsudku brániť a to podaním návrhu

na zrušenie rozhodcovského rozsudku na príslušný všeobecný súd. Poukázala na skutočnosť, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v neprospech spotrebiteľa je neprijateľná. Rozhodcovská doložka v tomto prípade nevyvoláva hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách.

Povinná sa k dovolaniu písomne nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, (len) pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávaní veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.

a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky. Keďže napadnutým je také uznesenie odvolacieho súdu, ktoré nevykazuje znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., nemožno prípustnosť proti nemu smerujúceho dovolania z týchto ustanovení vyvodiť.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (napr. R 117/1999, R 34/1995). Treba ale uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ale ani samotné nesprávne právne posúdenie veci opierajúce sa o dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne aj došlo.

Dovolateľka netvrdila, že by konanie v danej veci bolo postihnuté vadou konania uvedenou v ustanovení § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p.; existencia takej vady v dovolacom konaní ani nevyšla najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že oprávnená namietala vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., keď uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za arbitrárne.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods.

2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. „Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvého stupňa (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody svojho rozhodnutia, t. j. prečo rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Naostatok nemožno opomenúť ani ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že rozhodnutie odôvodnil nedostatočne, ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdu nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Oprávnená namietala aj to, že súdy oboch stupňov jej odopreli vykonateľnosť právoplatného a vykonateľného exekučného titulu vydaného v súlade so zákonom, čím porušili jej základné právo na

súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo ani o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. V tejto súvislosti sa dovolací súd stotožnil s argumentmi uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach sp. zn. 2 Cdo 5/2012, sp. zn. 3 Cdo 146/2011, sp. zn. 3 Cdo 167/2011, sp. zn. 3 Cdo 122/2011, sp. zn. 5 Cdo 100/2012 a sp. zn. 6 Cdo 228/2011, ktorých právne závery považuje z pohľadu dovolacieho súdu za konštantné. Pokiaľ teda súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Oprávnená napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie (viď § 241

ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn.

3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011 a sp. zn. 6 Cdo 41/2011).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej oprávnenu (§ 237 písm. f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože nepodala návrh na ich priznanie (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.